BERUNIY TUMANLARARO IQTISODIY SUDI

230200, Beruniy tumani, Beruniy kuchasi, r/u

BERUNIY INTER-DISTRICT ECONOMIC COURT

230200, Beruniy, Beruniy street, wn/h

Tel: 55-102-40-63 e-mail: i.beruniy@sud.uz

Өзбекстан Республикасы атынан
ҲАЛ ҚЫЛЫЎ ҚАРАР

Әмиўдәрья районы 2022-жыл 06-июнь 4-2302-2203/1087-санлы ис

Беруний районлар аралық экономикалық судының судьясы Б.Т.Бекмуратов басшылығында, судья жәрдемшиси С.Кучкаровтың хаткерлигинде, даўагер ўәкили [redacted] (2022-жыл 06-июнь күнги 02-05/977-санлы исеним хат)тың қатнасыўында, даўагер [redacted] акционерлик жәмийетиниң жуўапкер [redacted] фермер хожалығынан 7662281 сўм тийкарғы қарызын ҳәм 1838948 сўм пеня өндириўди сораған даўа арзасына тийкар қозғатылған экономикалық исти пуқаралық ислери бойынша Әмиўдәрья район судының имаратында ашық көшпели суд мәжилисинде көрип шығып, төмендегилерди

А Н Ы Қ Л А Д Ы:

Даўагер [redacted] АЖ (кейинги орынларда – даўагер) экономикалық судқа даўа арза менен мүрәжат етип, оның пайдасына жуўапкер [redacted] ФХ (кейинги орынларда – жуўапкер)нан 7662281 сўм тийкарғы қарызын ҳәм 1838948 сўм пеня өндириўди сораған.

Даўагер ўәкили суд мәжилисинде даўа талапларын қоллап-қуўатлап, оны қанаатландырыўды сорады.

Суд мәжилисине жуўапкер ўәкили келмеди ҳәм өзиниң жазба пикирин усынбады.

Суд истеги ҳүжжетлерде жуўапкер суд мәжилиси ҳаққында тийисли тәртипте хабардар қылынғанлығын тастыйықлаўшы ҳүжжетлер бар екенлигин есапқа алып, исти Өзбекстан Республикасының Экономикалық процессуал кодекси (кейинги орынларда – ЭПК) 128 ҳәм 170-статьяларына муўапық жуўапкер ўәкилиниң қатнасыўысыз көрип шығыўды лазым тапты.

Суд даўагер ўәкилиниң түсиниклерин тыңлап ҳәмде истеги ҳүжжетлерге ҳуқықый баҳа берип, төмендеги жағдайларға тийкарланып даўа арзаны қысман қанаатландырыўды мақул тапты.

Хужжат имзоланган: Бекмуратов Байрамбек Тенгелбаевич, 07.07.2022

Истеги ҳүжжетлерге қарағанда, жууапкер тәрепинен 2022-жылдың өними ушын тийисли тәртипте тастыйықланған исеним хат ҳәм жүк хатларына тийкар дауагерден жәми 11674800 сўмлық туқымлық бийдай алынған.

Өзбекстан Республикасы Министрлер Кабинетиниң 2020-жыл 8-сентябрьдеги «2021-жылда масақлы дән жетистириу ис-иләжлары ҳаққында»ғы 546-санлы қарарының 6-бәндинде «Ўздонмаҳсулот» АКна хожалықларға бийдай ушын туқымлық баҳасының 15 пайызын алдыннан ҳәм қалған бөлегин 60 күн ишинде төлеп бериу шәрти менен туқымлық бийдай жеткизип бериу ўазыйпасы белгиленген.

Соған тийкар дауагер тәрепинен жууапкер туқымлық бийдай менен тәмийинленген болса да, алынған туқымлық бийдайдың ҳақысы жууапкер тәрепинен толық төлеп берилмеген.

Дауагердиң суд мәжилисинде усынған мағлыуматнамасына қарағанда, жууапкердиң дауагер алдында 7662281 сўм тийкарғы қарызы төленбеген.

Сонлықтан, суд бул дауа талабын толық қанаатландырыуды, жууапкерден дауагердиң пайдасына 7662281 сўм тийкарғы қарызын өндириуди лазым тапты.

Сондай-ақ, дауагер өз дауа арзасында Өзбекстан Республикасы «Хожалық жүритиуши субъектлердиң шәртнамалық-ҳуқықый базасы ҳаққында»ғы Нызамының 32-статьясына тийкар жууапкерден 1838948 сўм пеня өндириуди сораған.

Бирақ, суд дауагердиң бул дауа талабын тийкарсыз деп есаплайды.

Себеби Өзбекстан Республикасы Пуқаралық кодексиниң 262-статьясына муўапық, неустойка ҳаққындағы келисим жазба түрде дүзилиуи керек.

Бул жағдайда тәреплер ортасында шәртнама дүзилмегенлиги себепли неустойка ҳаққында келисим де болмаған.

Сонлықтан, суд дауагердиң бул дауа талабы тийкарсыз болғанлықтан, оны қанаатландырыусыз қалдырыуды лазым тапты.

Буннан тысқары, ЭПК 118-статьясының биринши ҳәм екинши бөлимлерине муўапық суд қәрежетлери исте қатнасыушы шахслардың қанаатландырылған дауа талаплары муғдарына муўапық түрде олардың мойнына жүклетиледи.

Ҳал қылыу қарары өз пайдасына шығарылған тәрепке ис бойынша қылынған барлық суд қәрежетлериниң орны, ҳәттеки басқа тәреп мәмлекетлик бажыны төлеуден азат етилген болса да усы басқа тәреп есабынан қапланады.

Өзбекстан Республикасының «Мәмлекетлик бажы ҳаққында»ғы Нызамына қосымша қылынған Мәмлекетлик бажы ставкалары муғдарларының 2-бәнди «а» киши бәндинде мүлкий түске ийе дауа арзалар ушын дауа баҳасының 2 пайызы муғдарында, бирақ базалық есаплау муғдарының 1 есесинен кем болмаған муғдарда мәмлекетлик

Ҳужжат имзоланган: Бекмуратов Байрамбек Тенгелбаевич, 07.07.2022

бажы ҳәм Өзбекстан Республикасы Жоқарғы суды Президиумының 2018-жыл 25-октябрьдеги РС-59-18-санлы қарарында барлық ислер бойынша базалық есаплаў муғдарының 8 пайызы муғдарында почта қәрежети төленетуғынлығы көрсетилген.

Өзбекстан Республикасы Президентиниң 2021-жыл 17-августтеги «Ис ҳақи, пенсиялар, стипендиялар ҳәм напақалар муғдарын асырыў ҳаққында»ғы Нызамының орынланыўын тәмийинлеў ис-иләжлары ҳаққында»ғы ПФ-6279-санлы Пәрманына тийкар 2021-жыл 1-сентябрьден баслап базалық есаплаў муғдары 270 000 сўм етип белгиленген.

Даўагер тәрепинен ис бойынша алдыннан 2022-жыл 22-февраль күни хабар системасы арқалы автоматик рәўиште жаратылған 220534157496-инвойс рақамлы квитанция менен 270000 сўм мәмлекетлик бажы ҳәм 220531357723-инвойс рақамлы квитанция менен 21 600 сўм почта қәрежети төленген.

Сол себепли, суд жуўапкерден даўагер пайдасына 233221 сўм мәмлекетлик бажы ҳәм 21 600 сўм почта қәрежетин өдириўди ҳәмде даўаның тийкарсыз бөлеги бойынша 36778,96 сўм төленген мәмлекетлик бажыны даўагер мойнында қалдырыўды лазым тапты.

Жоқарыдағыларға тийкар ҳәм Өзбекстан Республикасы Экономикалық процессуал кодексиниң 118, 176-179-статьяларын басшылыққа алып, суд

ҚАРАР ЕТТИ:

Даўа арза қысман қанаатландырылсын.

Жуўапкер [redacted] фермер хожалығынан даўагер [redacted] акционерлик жәмийетиниң пайдасына 6042400 сўм тийкарғы қарыз, 233221 сўм мәмлекетлик бажы ҳәм 21 600 сўм почта қәрежети өндирилсин.

Даўаның қалған бөлеги қанаатландырыўсыз қалдырылсын.

Ҳал қылыў қарары қабыл етилгеннен кейин бир айлық мүддет өткеннен соң нызамлы күшине киреди.

Ҳал қылыў қарары нызамлы күшине киргеннен соң орынлаў хат берилсин.

Ҳал қылыў қарары үстинен усы суд арқалы Қарақалпақстан Республикасы судына бир ай мүддет ишинде апелляциялық тәртипте арза (прокурор протест) келтириўге ҳақылы.

Судья **Б.Т.Бекмуратов**

Хужжат имзоланган: Бекмуратов Байрамбек Тенгелбаевич, 07.07.2022